

میراث اسلامی
The Islamic Heritage
A History of Muslim Philosophy from
The Greeks to the Present Day
M. M. Noorani & Company, New York, founded
Under American copyright 2000

رؤای خرد

تاریخ فلسفه غرب از یونان باستان تا رنسانس

آنتونی گاتلیب

ترجمه لی لاسازگار

فهرست

۷	مقدمه
۱۱	سپاسگزاری
۱۳	فهرست کوتنهنوشت‌ها
۱۷	۱. میلتوسی‌ها: کهن‌الگوها
۴۱	۲. فیثاغورسیان: هماهنگی عالم
۶۷	۳. هراکلیتوس: مردی در جستجوی خویش
۸۳	۴. پارمنیدس: حقیقت هیچ
۹۹	۵. زنون: راههای پارادوکس
۱۰۹	۶. امپدوكلس: عشق و عناد
۱۲۵	۷. آناکساگوراس: عقل و ماده
۱۳۷	۸. دموکریتوس: برندهٔ نهایی
۱۵۷	۹. سوفسطاییان: گشودن جعبهٔ پاندورا
۱۸۷	۱۰. سقراط و سقراطیان: شهید راه فلسفه
۲۳۷	۱۱. افلاطون: جمهوری خرد
۲۰۳	۱۲. ارسسطو: استاد دانایان
۲۸۳ ..	۱۳. اپیکوریان، رواقیون و شکاکان: سه راه به سوی آرامش
۴۶۵ ..	۱۴. از اوآخر روزگار باستان تا عصر رنسانس: مأمون پارسایی.
۵۷۳ ..	نمایه

مقدمه

بیش از ده سال پیش که کار این کتاب را آغاز کدم، اصلاً انتظار نداشتیم به این نتیجه برسم که چیزی به نام فلسفه وجود ندارد. ولی کم و بیش به همین نتیجه رسیدم، و این خیلی چیزها را توضیح می‌دهد. من که مصمم بودم تمام دانسته‌هایم را کنار یگذارم، کارم را با این نیت آغاز کردم که نوشته‌های آن کسانی از گذشته ۲۶۰۰ سال پیش به بعد را بررسی کنم که فیلسوفان بزرگ غرب به شمار آمده‌اند. هدفم (که دوستان از سر ادب «بلندپروازانه» اش نامیدند در حالی که غالباً می‌خواستند بگویند «ایلهانه» است) این بود که چنان که شایسته روزنامه‌نگار است با تاریخ فلسفه برخورد کنم، یعنی در مواردی که منابع دست اول هنوز وجود دارند فقط به آن‌ها تکیه کنم؛ هر چه را به معرفت متعارف بدل شده است مورد تردید قرار دهم؛ و از همه مهم‌تر، بکوشم تا جایی که در توان دارم همه چیز را به روشنی توضیح دهم.

همین طور که به زحمت کار بررسی [افکار] شخصیت‌های گوناگونی از سده‌های پنجم و ششم پیش از میلاد را پیش می‌بردم که به طور کلی فیلسوف نام گرفته‌اند، از سقراط، افلاطون و ارسطو (که اغلب گروهی سه نفره تلقی می‌شوند ولی شاید هوگر هیچ سه نفری متفاوت‌تر از آنان دیده نشده باشد) شروع کردم تا به درمانگران روشنفکر عصر یونان باستان، عارفان و غیب‌باوران^۱ اوآخر روزگار باستان، نخستین اندیشمندان مسیحی، راهبان دلمشغول منطق در اوایل قرون وسطی، عالمان و حکماء الهی قرون وسطی، ساحران، خیال‌پردازان، نحویان و مهندسان عهد

۱. occultists: کسانی که به علوم خفیه نظری سحر، جادو، جفر، تسخیر ارواح و... می‌پردازند و مدعی علم غیب هستند. - م.